

## תקון עשרים ואחד

גאולת מצרים הושלמה במתן תורה

ולכל היד החזקה - זו יציאת מצרים. ובפרט זהו מראה הסנה, שבאותו זמן כתוב: ויאמר וכו' הבא נא ידך בחיקך (שמות ד, ו) ודא יד חזקה דבה נפקו ישראל ממצרים. ובקדמיתא אחזי לה ההוא מטה דאתהפך לנחש. ובכמה תקונין דאתקין משה אתמר בה: ויהי למטה בכפו (שם שם, ד). אז [בסנה] נראתה לו היד המצרעת, בגלל סטרא אחרא שנדבקה בה [בידו]. וזה סוד: בהרת לבנה אדמדמת (ויקרא יג, כד). לבנה, מצד של ישמעאל [חלב]. אדמדמת, מצד של אדום [דם]. וכאן מצרעת [בשלג חלב] מצד של ישמעאל, זו מצרים. ואחר כך: שבה בבשרו, (שמות שם, ו) הרי התקון מוזמן להוציא את ישראל [מהגלות] בראוי. ובשרו - זו השכינה, שעולה מתוך הקלפות, להדבק במלך אחר כך.

ולכל המורא הגדול - במתן תורה, בזמן שעמדו על הר סיני, שאז נקשרו ישראל בשרשם לעולמים. ובמצרים

ולכל היד החזקה דא יציאת מצרים. אבל דא מראה דסנה, דתמן כתיב ויאמר וכו' הבא נא ידך בחיקך (שמות ד, ו) ודא יד חזקה דבה נפקו ישראל ממצרים. ובקדמיתא אחזי לה ההוא מטה דאתהפך לנחש. ובכמה תקונין דאתקין משה אתמר בה: ויהי למטה בכפו (שם שם, ד). פדין אחזי לה ההיא ידא מצרעת, בגין סטרא אחרא דאתדבקה בה. ורוא דא בהרת לבנה או אדמדמת. לבנה מסטרא דישמעאל. אדמדמת מסטרא דאדום. והכא מצרעת מסטרא דישמעאל, ודא מצרים. ולבתר שבה בבשרו, הא תקווא אודמן לאפקא להו לישראל בדקא יאות. ובשרו דא שכינתא דאסתלקת מגו קליפין לאתדבקה בה במלפא לבתר.

ולכל המורא הגדול במתן תורה, בזמנא דקימו על טורא דסיני, דכדין אתקשרו ישראל בשרשיהון לעלמין.

1. ראה גם כן ישמעאל כנגד מיעוט הלבנה, עיין קנאת ה' צבאות, גנזי רמח"ל, עמ' קיב - קיג. ראה תקט"ו תפילות, תפילה ש"ז - ישמעאל ועשיו כנגד חלב ודם.

2. עי' ת"ז תי' נב, צא, סע"א, ושם, בשגם וכו' זה משה, עי' חולין קלט ע"ב; אוצרות רמח"ל עמ' רנה. עי' זהר בראשית כח, ע"א: "ובשר מבשרי - דא שכנתא"; ח"ז, תי' כ, מח, ע"ב.

נפרדו מתוך הסטרא אחרא, שנאמר לנבה: אלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו וכו' (הגדה של פסח). שהרי באותו הזמן, הסטרא אחרא שלטה על צד הקדשה, ובזמן שנגאלו משם, נגאלו לגמרי, וזה הסוד, [למה] עבודת פרך לא נמצאה אלא במצרים [ולא בשאר גליות]? ששם צד הקדשה השתעבד לצד הטמאה לגמרי. אבל משם ולהלאה, לא יכלו הצדדים הרעים לשעבד אותו [את צד הקדשה], אלא להרע לו.<sup>3</sup> לפיכך יש להזכיר את יציאת מצרים תמיד, שהרי גאלה שלה גאלת עולמים היתה. וישראל יצאו מתוך הערלה בדם המילה, ועל ידי דם הפסח התחילו להכנס לתוך תחום הקדשה.<sup>4</sup> ובמתן תורה השלמו להשתרש בו [בתחום הקדשה] לעולמים. וזה - ולכל המורא הגדול ודאי.

ועוד, במצרים ישראל נצלו מתוך הסטרא אחרא. ועל הים, נכבשה הסטרא אחרא תחתיהם. אז כתוב: יהיה ימלך לעולם ועד (שמות טו), שהרי הסטרא אחרא שקעה בנקב של התחום הגדול,<sup>5</sup> והשלטון הקדוש שלט

ובמצרים אתפרשו מגו סטרא אחרא, דאמר בה: אלו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו וכו'. דהא בההוא זמנא סטרא אחרא שלטת על סטר קדישא. ובזמנא דאתפריק מתמן אתפרק לגמרי. ודא דא עבודת פרך לא אשתפחת אלא במצרים, דתמן אשתעבד סטר קדישא לסטר מסאבא לגמרי. אבל מתמן ולהלאה לא יכלו סטרין בישין לשעבדא לה, אלא לאבאשא לה. בגין כך אית לאדפרא יציאת מצרים תדיר, דהא גאלה דילה גאלת עלמין הוה. וישראל נפקו מגו ערלה, בדם מילה. ובדם פסח שארו למיעל גו חולקא קדישא. ובמתן תורה אשתלים לאשתרשא בה לעלמין. ודא לכל המורא הגדול ודאי.

ועוד, במצרים אשתזיבו ישראל מגו סטרא אחרא. ועל ימא אתפכישת סטרא אחרא תחותיה. בדין כתיב ה' ימלך לעולם ועד (שמות טו, יח) דהא סטרא אחרא אשתקע בנוקבא דתהומא רבא, ושלטנא קדישא שליט בעלמא דלא

3. עי' אדיר במרום ח"ב עמ' יט: "שאז אין הס"א יכולה לשלוט עליהם אלא לענות אותם".

4. עי' ברכות יב, ע"ב; לעיל תי' ח: "ובג"כ למען תזכור את יום צאתך".

5. עי' זהר ח"ב, לה, ע"ב. וכן לעיל בסוף תיקון ח: "דם מילה לאשתזבא מההיא ערלה קליפה קשיא ודם פסח לאתחברא בגו קדושתא דמאריהון".

6. עי' זהר נשא ח"ג, קכב, ע"א.

בעולם בלא מניעה. ואחר כך, במתן תורה, הכל השלם. וזה יום הששי, שכל בריות העולם היו תלויים ולא עומדים, בגלל הסטרא אחרא שפובכה אותם ונדבקה בהם, עד שקבלו ישראל את התורה, [אז] הכל נקשר בשרשו בקדשה עליונה, להעמיד הכל בקיום שלם.

לאתפסקא. לבתר במתן תורה בלא אשתלים. ודא יום הששי, דכלהו ברין דעלמא הוו רפין ולא קימין, בגין סטרא אחרא דסחרת להו ואתדבקת בהו עד דקבילו ישראל אורייתא, וכלא אתקשר בשרשה בקדשתא עלאה לאתקימא בלא בקימא שלים.

והנה זמן תקנים\* [אדם הראשון] בא, פתח ואמר: רבי רבי, ודאי אין סטרא אחרא מתחזקת אלא בזמן שצד הקדשה גזגז את אורו,<sup>9</sup> כמו שכתוב: ישת חשך סתרו סביבותיו ספתו (וגו') [חשכת מים עבי שחקים] (תהלים יח, יב), שזמן שאור זה נסתר, כתוב: תשת חשך ויהי לילה בו תרמש (וגו') [חיתו יער] (שם קד, כ). והשכינה לפעמים [מתגלית כמו] מראה,<sup>10</sup> שנאמר בה: במראה אליו אתודע (במדבר יב, ו), שמראה אורות המלך למטה. אז כתוב בה: וכיד הנביאים אדמה<sup>11</sup> (הושע יב, יא).

והא סבא דסבין פתח ואמר, ר' ר' ודאי לית סטרא אחרא מתתקפא אלא בזמנא דסטור קדישא אנגזי נהורה, דכתיב ישת חשך סתרו סביבותיו ספתו וכו' (תהלים יח, יב). דבזמנא דנהירו דא אטמר, כתיב תשת חשך ויהי לילה בו תרמש וכו' (שם קד, כ). ושכינתא לזמנין איהי מראה, דאתמר בה: (במדבר יב, ו) במראה אליו אתודע דאתחזיאת נהורין דמלקא לתא. כדין מה כתיב בה וכיד הנביאים אדמה (הושע יב, יא). ואתמר

7. יום השישי של הבריאה שעליו אמרו חז"ל "שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם - אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין. ואם לאו, אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהר" עי' שבת, פח, ע"א.

8. סבא דסבין הוא רמז לאדם הראשון, עי' ת"ז תי' סט, קג, ע"א; אולם ברוב המקומות בזהר ובתיקונים הכוונה לעתיקא דעתיקין דהיינו הקב"ה, ראה תוספות אדרא זוטא רפח, ע"ב; ז"ח יתרו, ואתה תחזה: "ואחזיין על סבא דסבין דאיהו עילת העילות"; מדרש נעלם, אחרי מות: "מגו עתיקא סבא דסבין, סבתא דכל סיבתין"; ת"ז תי' מ, פ, ע"ב, ועוד.

9. עיין קל"ח, פתח מו, עמ' קסד; ושם עמ' קסז: "שהאור מאס אפילו להכנס כלל בענין הכלי. ואז נשאר הכלי שולט רק בבחינת הדין הקשה". וענין זה בהנהגה מבואר בדעת תבונות עמ' קמב; ובאדיר במרום ח"ב עמ' לט - מ.

10. עי' ת"ז תי' יח, לא, ע"ב; קל"ח, פתח ז, ח.

11. עיי"ש; פתח ז, עמ' כה; ופתח ט עמ' כט; קנאת ה' צבאות, עמ' קלח. ושם: "השכינה נראית לנביאים בחזיונות שונים לפי ענין ההנהגה אשר בזמן ההוא".

וְנֹאמַר לְגִבְהָ: כִּי אִם בְּזֹאת<sup>12</sup> יִתְהַלֵּל  
הַמִּתְהַלֵּל הַשֹּׁפֵל וְיִדְעַ אֹתִי (יִרְמְיָה ט, כג).  
שְׁהִירֵי עַל יָדָהּ מִסְתַּכְּפִלִים בְּתוֹךְ סוּדוֹת  
עֲלִיוֹנִים שְׁנַעֲלָמִים לְמַעַלָּה, יָד הַנְּבִיאִים  
וְדַאי. וְזֶה:

כֹּה: כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל  
הַשֹּׁפֵל וְיִדְעַ אֹתִי (יִרְמְיָה ט, כג) דְּהָא  
מִינָהּ מִסְתַּכְּלִין גּוֹ רְזִין עֲלָאִין דְּסְתִימִין  
לְעֵלָּא, יָד הַנְּבִיאִים וְדַאי. וְדַא

12. זאת - היא השכינה. עיי"ש, ועי' זהר ויצא קעו, ע"ב; יתרו פד, ע"א; האזינו רצז, ע"ב; תי' יט, מ, ע"א ועוד  
בתיקונים, ר' מפתחות.